T008 A HÀM VIII (46) Q23-31-Tăng Thượng-ttt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 81

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ngoaøi thaønh Tyø-xaù-ly, trong moät khu röøng. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Xöa, luùc Ta chöa thaønh ñaïo, luùc aáy, Ta soáng trong nuùi Ñaïi uùy2. Neáu ai coù loøng duïc hay khoâng loøng duïc maø vaøo trong nuùi naøy, loâng toùc ñeàu döïng ngöôïc. Laïi gaëp luùc quaù noùng nöïc, soùng naéng tung hoaønh, Ta côûi traàn maø ngoài, ban ñeâm thì vaøo röøng saâu. Luùc trôøi quaù laïnh, gioù möa doàn daäp thì ban ngaøy Ta vaøo trong röøng, ban ñeâm nguû ngoaøi trôøi. Baáy giôø, Ta hay tuïng moät baøi keä maø xöa chöa töøng nghe, chöa töøng thaáy: Laïnh leõo, ñeâm nghæ Trong nuùi Ñaïi uùy Thaân theå côûi traàn Ta ñaõ theä nguyeän3. Hoaëc Ta ñeán goø maû ñeå laáy aùo ngöôøi cheát che mình. Baáy giôø, coù ngöôøi xoùm AÙn-traù4 ñeán löôïm nhaùnh caây ñaâm vaøo tai Ta hay thoïc vaøo muõi Ta. Coù ngöôøi khaïc nhoå, coù ngöôøi ñi tieåu hoaëc laáy ñaát boâi leân mình Ta. Nhöng Ta troïn khoâng nghó gì veà hoï. Luùc aáy, Ta coù taâm xaû naøy. Baáy giôø, taïi choã chuoàng boø, neáu thaáy phaân beâ, Ta lieàn laáy aên. Neáu khoâng coù phaân beâ, Ta lieàn aên phaân boø. Khi aên moùn naøy, Ta nghó: “Nay aên ñeå laøm gì? Haõy nhòn troïn ngaøy.” Luùc Ta nghó vaäy, chö Thieân ñeán choã Ta baûo: “Nay Ngaøi chôù nhòn aên nöõa. Neáu Ngaøi nhòn, toâi seõ ñem cam loà, tinh khí giuùp Ngaøi soáng.” Ta laïi nghó: “Ñaõ nhòn aên sao laïi ñeå chö Thieân ñem cam loà cho Ta? Ñoù laø söï doái traù.” Roài Ta laïi nghó: “Nay coù theå aên caùc thöù meø, gaïo boû dö.” Baáy giôø, moãi ngaøy Ta aên moät haït meø, moät haït gaïo, thaân hình lieät nhöôïc, xöông coát dính nhau. Treân ñænh ñaàu moïc muït nhoït, da thòt rôi rôùt. Ví nhö traùi baàu khoâ vôõ, khoâng laønh laën, ñaàu Ta luùc aáy cuõng theá, treân ñænh moïc nhoït, da thòt rôi rôùt, do khoâng aên. Cuõng nhö tinh tuù hieän trong gieáng saâu; luùc aáy maét Ta cuõng theá, ñeàu vì khoâng aên. Ví nhö xe cuõ hö naùt, thaân Ta cuõng theá, taát caû ñeàu hö hoûng khoâng theå theo yù mình. Cuõng nhö daáu chaân laïc ñaø, hai xöông cuøng cuûa ta cuõng theá. Neáu khi Ta laáy tay ñeø buïng, lieàn ñuïng xöông soáng. Neáu luùc ñeø xöông soáng, lieàn ñuïng da buïng. Thaân theå oám yeáu ñeàu vì khoâng aên. Baáy giôø Ta ñaõ duøng moät haït meø, moät haït gaïo laøm thöùc aên maø troïn voâ ích, chaúng ñöôïc phaùp thöôïng toân. Neáu muoán ñaïi, tieåu tieän, Ta lieàn teù xuoáng ñaát, khoâng töï ñöùng leân ñöôïc. Baáy giôø, chö Thieân troâng thaáy lieàn noùi: “Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ dieät ñoä!” Laïi coù chö Thieân noùi: “Sa-moân naøy chöa cheát, nay aét phaûi cheát.” Coù chö Thieân laïi noùi: “Sa-moân naøy khoâng phaûi cheát! Sa-moân naøy thöïc laø A-la-haùn. Phaùp La-haùn thöôøng coù khoå haønh naøy.” Baáy giôø, Ta coøn thaàn thöùc, bieát ñöôïc chuyeän beân ngoaøi. Ta laïi nghó: “Nay laïi nhaäp vaøo thieàn khoâng hôi thôû.” Vaø Ta lieàn nhaäp vaøo thieàn khoâng hôi thôû, ñeám hôi thôû ra vaøo. Ta do ñeám hôi thôû ra vaøo, giaùc bieát coù hôi töø loã tai ra. Khi aáy tieáng gioù nhö tieáng saám. Ta

1.

Tham chieáu Paøli, M 12 Mahaøsìhanaødasutta (R. i. 68).

2.

Ñaïi uùy sôn. Paøli, ibid. tr. 79: Aóóataraö bhiösanakaö vanasaòñaö, vaøo moät khu röøng raäm haõi huøng;

khoâng phaûi danh töø rieâng.

3.

Paøli, ibid., esanaøpasuto munì'ti: AÅn só (Maâu-ni) vôùi öôùc nguyeän nhieät thaønh.

4.

AÙn-tra thoân nhaân. Paøli, ibid. Gaømaòñala, boïn muïc ñoàng. Nhöng Haùn ñoïc laø Aòñalagaøma, ñaûo aâm vaän.

laïi nghó: "Nay Ta ngaäm mieäng, bòt tai cho hôi thôû khoâng ra." Hôi thôû vì khoâng ra ñöôïc, khi ñoù hôi thôû theo chaân vaø tay maø ra. Giaû söû khi hôi khoâng ra töø tai, muõi, mieäng, baáy giôø, beân trong nhö tieáng saám reàn. Ta cuõng theá, khi aáy thaàn thöùc vaãn coøn chuyeån theo thaân. Ta laïi nghó: "Ta haõy nhaäp laïi thieàn nín thôû." Khi aáy,Ta phong beá heát caùc loã thôû. Ta vì phoâng beá caùc hôi thôû ra vaøo, ñaàu traùn lieàn ñau nhöùc nhö coù ngöôøi laáy duøi maø duøi ñaàu. Ta cuõng vaäy, ñaàu ñau raát khoå sôû. Baáy giôø, Ta vaãn coøn thaàn thöùc. Ta laïi nghó: "Nay Ta neân ngoài thieàn, döùt hôi thôû, khoâng cho hôi thôû ra vaøo." Khi aáy, Ta lieàn bít hôi thôû ra vaøo. Caùc hôi thôû doàn xuoáng buïng. Luùc hôi thôû chuyeån ñoäng heát söùc nhoû nhieäm. Nhö ñoà teå caàm ñao gieát boø, Ta cuõng vaäy, heát söùc ñau ñôùn. Cuõng nhö moät ngöôøi yeáu ñuoái bò hai ngöôøi maïnh khoûe naém laáy ñem nöôùng treân löûa, ñau ñôùn chòu khoâng noåi. Ta cuõng vaäy, khoå ñau naøy khoâng theå trình baøy ñaày ñuû. Baáy giôø, Ta vaãn coù thaàn thöùc. Ngaøy ngaøy Ta ngoài thieàn, thaân theå khoâng coù maøu saéc gioáng ngöôøi. Coù ngöôøi troâng thaáy noùi: "Sa-moân naøy coù maøu da quaù ñen." Coù ngöôøi thaáy noùi: "Sa-moân naøy coù da nhö maøu chaøm."5 Tyø-kheo, neân bieát, trong saùu naêm tu haønh khoå haïnh naøy maø chaúng ñöôïc pheùp thöôïng toân, baáy giôø, Ta nghó: "Hoâm nay neân aên moät traùi caây." Ta lieàn aên moät traùi. Khi Ta aên ngaøy moät traùi, thaân hình yeáu ñuoái, khoâng theå töï ñi ñöùng, nhö moät traêm hai möôi tuoåi, ñoát xöông rôøi raïc, chaúng theå naâng ñôõ. Tyø-kheo neân bieát, moät quaû khi aáy baèng moät traùi taùo nhoû baáy giôø. Baáy giôø, Ta laïi nghó: "Ñaây chaúng phaûi caên baûn Ta thaønh ñaïo. Haún phaûi coù con ñöôøng khaùc." Ta laïi nghó: "Ta nhôù laïi ngaøy xöa ôû döôùi goác caây cuûa Phuï vöông, khoâng daâm, khoâng duïc, töø boû phaùp aùc baát thieän, nhaäp Sô thieàn. Khoâng giaùc khoâng quaùn, nhaäp Nhò thieàn. Nieäm thanh tònh, khoâng coù caùc töôûng, nhaäp Tam thieàn. Khoâng khoå laïc, yù nieäm thanh tònh, nhaäp Töù thieàn. Coù theå ñaây laø ñaïo. Nay Ta neân tìm ñaïo naøy." Trong saùu naêm, Ta caàu ñaïo caàn khoå maø khoâng thaønh töïu, hoaëc naèm treân gai goùc, hoaëc naèm treân vaùn ñoùng ñinh saéc, hoaëc treo thaân theå caùch xa maët ñaát, hai chaân ôû treân, ñaàu chuùc xuoáng, hoaëc treùo chaân ngoài xoaïc caúng, hoaëc ñeå raâu toùc daøi khoâng heà caïo hôùt, hoaëc ngaøy phôi löûa thieâu ñoát, hoaëc thôøi tieát ñoâng laïnh ngoài treân baêng, thaân theå chìm trong nöôùc, hoaëc laëng leõ khoâng noùi, hoaëc coù luùc moät ngaøy aên moät böõa, hoaëc hai

ngaøy aên moät böõa, hoaëc ba ngaøy moät böõa, hoaëc boán ngaøy moät böõa, cho ñeán baûy ngaøy moät böõa, hoaëc aên rau traùi, hoaëc aên luùa meø, hoaëc aên reã coû, hoaëc aên traùi caây, hoaëc aên höông hoa, hoaëc aên caùc thöù quaû, cuû. Coù luùc ôû traàn, coù luùc maëc y raùch naùt, hoaëc ñaép y baèng coû gaáu, hay ñaép y loâng daï, coù luùc laáy toùc ngöôøi che thaân, coù luùc ñeå toùc, coù luùc laáy toùc ngöôøi khaùc ñoäi theâm. Nhö theá Tyø-kheo, khi xöa Ta khoå haønh ñeán nhö vaäy maø chaúng thu hoaïch ñöôïc caên baûn cuûa boán phaùp. Theá naøo laø boán? Nghóa laø giôùi luaät Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát; trí tueä Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát; giaûi thoaùt Hieàn thaùnh, khoù toû, khoù bieát; Tam-muoäi Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù boán phaùp naøy. Xöa Ta khoå haïnh chaúng ñöôïc coát yeáu naøy. Baáy giôø, Ta laïi nghó: “Nay Ta caàn phaûi tìm caàu ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng. Theá naøo laø ñaïo Voâ thöôïng? Ñoù laø höôùng veà boán phaùp naøy: “Giôùi luaät Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh, giaûi thoaùt Hieàn thaùnh.” Roài Ta laïi nghó: “Chaúng theå ñem thaân oám yeáu naøy maø caàu ñaïo thöôïng toân. Neân aên chuùt ít ñeå ñöôïc khí tinh vi, nuoâi naáng thaân theå, khí löïc maïnh meõ. Sau ñoù môùi tu haønh ñaéc

Ñeå baûn: Tôï chung , nhö ngöôøi cheát. TNM: Tôï luïc, nhö maøu xanh luïc. 5.

ñaïo.” Ngay khi Ta aên chuùt ít, ñöôïc khí tinh vi, naêm Tyø-kheo boû Ta maø ñi: “Sa-moân Cuø- ñaøm naøy taùnh haïnh thaùc loaïn, boû chaân phaùp theo nghieäp taø.” Luùc ñoù Ta töø choã ngoài ñöùng daäy, kinh haønh theo höôùng Ñoâng. Ta laïi nghó: “Choã thaønh ñaïo cuûa haèng sa chö Phaät ñôøi quaù khöù laø ôû ñaâu?” Ngay khi aáy, phía treân Ta, coù Thieân thaàn ñöùng giöõa hö khoâng, noùi voùi Ta raèng: “Hieàn só, neân bieát, haèng sa chö Phaät quaù khöù ngoài döôùi boùng maùt caây ñaïo thoï maø thaønh Phaät.” Roài Ta laïi nghó: “Ngoài choã naøo maø ñöôïc thaønh Phaät?” Chö Thieân laïi baûo Ta: “Quaù khöù haèng sa chö Phaät ngoài treân ñeäm coû, roài sau ñoù môùi thaønh Phaät.” Khi aáy, caùch Ta khoâng xa, coù Phaïm chí Caùt Töôøng caét coû moät beân. Ta lieàn ñeán ñoù hoûi: “OÂng laø ai? Teân gì? Coù hoï gì?” Phaïm chí ñaùp: “Toâi teân Caùt Töôøng, hoï Phaát Tinh.” Ta baûo ngöôøi aáy: “Laønh thay, laønh thay! Teân hoï nhö theá raát hieám coù. Hoï teân khoâng doái môùi thaønh hieäu naøy, khieán oâng hieän ñôøi toát laønh, khoâng baát lôïi, troïn veïn khieán oâng töø saïch sinh, giaø, beänh, cheát. OÂng hoï Phaát Tinh, cuõng ñoàng vôùi Ta luùc tröôùc. Nay Ta muoán xin ít coû.” Caùt Töôøng hoûi: “Nay Cuø-ñaøm duøng coû ñeå laøm gì?” Ta ñaùp Caùt Töôøng: “Ta muoán traûi döôùi caây Thoï vöông ñeå caàu boán phaùp. Theá naøo laø boán? Ñoùa laø giôùi luaät Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh, giaûi thoaùt Hieàn thaùnh.” Tyø-kheo neân bieát, baáy giôø Caùt Töôøng töï thaân ñem coû traûi döôùi caây thoï vöông. Roài Ta ngoài leân, chaùnh thaân, chaùnh yù, ngoài kieát giaø, buoäc nieäm ôû tröôùc. Baáy giôø Ta côûi boû loøng tham duïc, töø caùc aùc phaùp, coù giaùc, coù quaùn, nhaäp Sô thieàn. Töø dieät coù giaùc, coù quaùn, taâm nhaäp Nhò thieàn, Tam thieàn; xaû* nieäm thanh tònh, öu hyû töø saïch, taâm nhaäp Töù thieàn6. Baáy giôø, Ta vôùi taâm thanh tònh, töø caùc keát söû, ñaéc voâ sôû uùy, töï bieát tuùc maïng bieán ñoåi voâ soá. Ta lieàn töï nhôù vieäc voâ soá ñôøi, hoaëc moät ñôøi, hai ñôøi, ba

ñôøi, boán, naêm ñôøi, möôøi ñôøi, hai möôi, ba möôi, boán möôi, naêm möôi, moät traêm ñôøi, ngaøn ñôøi, traêm ngaøn, vaïn ñôøi; kieáp thaønh kieáp hoaïi, voâ soá kieáp thaønh, voâ soá kieáp hoaïi, voâ soá kieáp thaønh hoaïi. Ta töøng cheát ñaây, sinh kia; töø kia maïng chung ñeán sinh nôi naøy; nguoàn goác nhaân duyeân goác ngoïn ñöa ñeán, nhôù vieäc voâ soá ñôøi nhö theá. Ta laïi baèng Thieân nhaõn thanh tònh, khoâng tyø veát, quaùn chuùng sinh, keû sinh, ngöôøi cheát, coõi laønh saéc laønh, coõi aùc saéc aùc, hoaëc ñeïp hay xaáu tuøy haønh boån, Ta thaûy ñeàu bieát roõ. Hoaëc coù chuùng sinh thaân, mieäng, yù haønh aùc, phæ baùng Hieàn thaùnh, taïo goác nghieäp taø, töông öng vôùi taø kieán, thaân hoaïi maïng chung, sinh trong ñòa nguïc. Hoaëc coù chuùng sinh thaân, mieäng, yù haønh thieän khoâng phæ baùng Hieàn thaùnh, töông öng vôùi chaùnh kieán, thaân hoaïi maïng chuùng sinh ôû nhaân gian. Ñoù laø chuùng sinh thaân, mieäng, yù khoâng coù taø nghieäp. Ta do taâm Tam-muoäi thanh tònh khoâng tyø veát, döùt heát höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, nhö thaät bieát raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh, lieàn thaønh Voâ thöôïng Chaùnh chaân.” Naøy caùc Tyø-kheo, hoaëc coù Sa-moân, Baø-la-moân roõ bieát caùc neûo, nhöng nhöõng ñöôøng naøy, voán ngaøy xöa Ta chöa coù ñöôøng naøo chaúng ñi, chæ tröø chöa heà moät laàn sinh leân trôøi Tònh cö vì khoâng coøn trôû laïi coõi naøy. Hoaëc laïi vôùi moät soá Sa-moân, Baø-la-moân, ñoù laø choã ñaùng taùi sinh nhöng Ta chaúng sinh, vì khoâng thích hôïp. Vì ñaõ sinh leân trôøi Tònh cö thì khoâng coøn trôû laïi theá gian naøy nöõa. Caùc oâng ñaõ ñöôïc giôùi luaät Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc Tam-muoäi Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc giaûi thoaùt Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc

6. Ñeå baûn, nhaûy soùt Tam thieàn. Xem caùc kinh treân.

giaûi thoaùt tri kieán Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Ta ñaõ caét döùt goác reã baøo thai, sinh töû ñaõ heát haún, khoâng coøn taùi sinh. Theá neân, caùc Tyø-kheo, haõy caàu phöông tieän thaønh töïu boán phaùp. Vì sao theá? Vì neáu Tyø-kheo naøo ñöôïc boán phaùp naøy thì thaønh ñaïo khoâng khoù. Nhö ngaøy nay, Ta thaønh ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh chaân ñeàu do boán phaùp naøy maø ñöôïc thaønh quaû. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Quaù khöù laâu xa, trôøi Tam thaäp tam laø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân cuøng caùc ngoïc nöõ ñeán vöôøn Nan-ñaøn-baøn-na daïo chôi. Coù moät Thieân nhaân laøm keä: Khoâng thaáy vöôøn Nan-ñaøn Thì chaúng bieát coù vui Caùc choã chö Thieân ôû Khoâng ñaâu hôn nôi naøy. Baáy giôø, coù vò trôøi baûo Thieân nhaân aáy raèng: –OÂng nay khoâng trí, khoâng bieát phaân bieät chaùnh lyù. Vaät öu khoå maø ngöôïc laïi cho laø vui. Vaät

khoâng beàn chaéc maø noùi laø beàn. Vaät voâ thöôøng noùi ngöôïc laø thöôøng. Vaät khoâng loõi chaéc laïi noùi loõi chaéc. Vì sao? Vì oâng khoâng nghe Nhö Lai noùi keä sao? Taát caû haønh voâ thöôøng Coù sinh taát coù cheát Khoâng sinh thì khoâng cheát Dieät naøy laø vui nhaát. Ñaõ coù nghóa naøy, laïi coù keä naøy. Sao oâng noùi coõi naøy vui nhaát? Nay oâng neân bieát, Nhö Lai cuõng noùi phaùp boán löu. Neáu chuùng sinh chìm trong nhöõng doøng naøy, troïn chaúng ñaéc ñaïo. Nhöõng gì laø boán? Nghóa laø duïc löu, höõu löu, kieán löu, voâ minh löu. Theá naøo goïi laø duïc löu? Duïc löu goàm naêm duïc. Theá naøo laø naêm? Nghóa laø maét thaáy saéc khôûi nhaõn thöùc töôûng, tai nghe tieáng khôûi thöùc töôûng, muõi ngöûi muøi khôûi thöùc töôûng, löôõi neám vò khôûi thöùc töôûng, thaân bieát xuùc chaïm khôûi thöùc töôûng. Ñoù goïi laø duïc löu. Theá naøo laø höõu löu? Höõu löu töùc laø ba höõu. Theá naøo laø ba? Nghóa laø duïc höõu, saéc höõu, voâ saéc höõu. Ñoù laø höõu löu. Theá naøo goïi laø kieán löu? Kieán löu nghóa laø chaáp theá gian laø thöôøng, voâ thöôøng; theá gian laø höõu bieân, voâ bieân; coù thaân, coù maïng; chaúng phaûi thaân, chaúng phaûi maïng; Nhö Lai coù cheát, Nhö Lai khoâng cheát, hoaëc Nhö Lai vöøa cheát Nhö Lai khoâng cheát, khoâng phaûi Nhö Lai vöøa cheát cuõng khoâng phaûi Nhö Lai khoâng cheát. Ñoù goïi laø kieán löu. Theá naøo laø voâ minh löu? Voâ minh laø khoâng bieát, khoâng tin, khoâng thaáy; taâm yù tham duïc, haèng mong caàu vaø coù naêm trieàn caùi: Tham duïc caùi, saân nhueá caùi, thuøy mieân caùi, ñieäu hyù caùi, nghi caùi. Laïi chaúng bieát Khoå, chaúng bieát Taäp, chaúng bieát Dieät, chaúng bieát Ñaïo. Ñoù goïi laø voâ minh löu. Thieân töû neân bieát, Nhö Lai noùi boán doøng naøy. Neáu coù ai chìm vaøo ñaây thì chaúng theå ñaéc ñaïo. Baáy giôø, vò trôøi kia nghe lôøi naøy xong, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi caùnh tay, töø trôøi Tam thaäp tam bieán maát, ñi ñeán choã Ta, cuùi laïy roài ñöùng moät beân. Trôøi aáy baïch vôùi Ta: –Laønh thay, Theá Toân, kheùo noùi nghóa naøy: Nhö Lai ñaõ noùi boán doøng. Neáu phaøm phu chaúng nghe boán doøng naøy thì chaúng ñöôïc boán an laïc. Theá naøo laø boán? Ñoù laø laïc do phuïc töùc7, laïc chaùnh giaùc, laïc cuûa Sa-moân, laïc Nieát-baøn. Neáu phaøm phu chaúng bieát boán doøng

Phuïc töùc , hay toâ töùc , söï phuïc hoài hôi thôû bình thöôøng; chæ traïng thaùi an oån cuûa A-la-haùn. Paøli: 7.

naøy thì chaúng ñöôïc boán an laïc naøy. Noùi vaäy xong, Ta laïi baûo: –Ñuùng vaäy, Thieân töû, nhö lôøi oâng noùi, neáu khoâng bieát ñöôïc boán doøng naøy thì khoâng bieát ñöôïc boán an laïc naøy. Roài Ta tuaàn töï noùi caùc ñeà taøi cho Thieân nhaân kia, ñeà taøi veà thí, ñeà taøi veà giôùi, ñeà taøi veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, laø höõu laäu, laø tai hoaïn lôùn, xuaát yeáu laø an laïc. Baáy giôø, Thieân nhaân ñaõ phaùt taâm hoan hyû, Ta lieàn dieãn noùi roäng veà phaùp boán doøng vaø noùi veà boán an laïc. Khi aáy, vò trôøi kia chuyeân taâm nhaát yù tö duy phaùp naøy, saïch caùc traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Nay Ta cuõng noùi boán phaùp, boán laïc naøy, ñeå ñöôïc phaùp boán Ñeá. Nhö theá, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Neân tu töôûng voâ thöôøng, neân quaûng baù töôûng voâ thöôøng. Ñaõ tu töôûng voâ thöôøng, quaûng baù töôûng voâ thöôøng thì ñoaïn aùi Duïc giôùi, aùi Saéc giôùi, aùi Voâ saéc giôùi, ñoaïn taän voâ minh, ñoaïn taän kieâu maïn. Ví nhö ñoát chaùy caây coû, taát caû ñeàu daäp taét heát. Ñaây cuõng vaäy, neáu tu töôûng voâ thöôøng thì ñoaïn tröø heát taát caû keát söû. Vì sao? Ngaøy xöa raát laâu, coù moät Thieân töû ñem naêm traêm ngoïc nöõ, theo nhau keû tröôùc ngöôøi sau, ñeán daïo chôi trong vöôøn Nan-ñaø-baøn-na, chôi ñuøa daàn daàn ñeán döôùi caây Ca-ni, töï vui nguõ duïc. Roài Thieân töû kia leo leân caây chôi, haùi hoa, taâm yù roái loaïn, rôi xuoáng caây maø cheát. OÂng sinh trong nhaø tröôûng giaû lôùn trong thaønh Xaù-veä naøy. Baáy giôø, naêm traêm ngoïc nöõ ñaám ngöïc keâu gaøo khoâng ngôùt. Ta duøng Thieân nhaõn troâng thaáy Thieân töû cheát sinh trong nhaø ñaïi tröôûng giaû, trong thaønh Xaù-veä. Qua taùm chín thaùng sinh moät beù trai xinh ñeïp voâ song, nhö maøu hoa ñaøo. Con tröôûng giaû daàn daàn khoân lôùn. Cha meï lieàn tìm vôï cho anh ta. Cöôùi vôï chöa bao laâu, anh laïi cheát, sinh trong bieån lôùn laøm thaân roàng. Baáy giôø, trong nhaø tröôûng giaû kia, caû nhaø ñeàu keâu khoùc ñau ñôùn raát thöông taâm. Roàng aáy laïi bò chim caùnh vaøng aên thòt, cheát sinh trong ñòa nguïc, Baáy giôø, caùc long nöõ laïi thieát tha thöông nhôù voâ taû. Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä: Trôøi kia luùc haùi hoa Taâm yù loaïn khoâng an Nhö nöôùc troâi thoân xoùm Taát chìm khoâng cöùu ñöôïc. Baáy giôø chuùng ngoïc nöõ Vaây quanh maø khoùc loùc Maët maøy raát xinh ñeïp Yeâu hoa maø maïng chung. Loaøi ngöôøi cuõng than khoùc

Assaønìya-dhamma.

Maát khuùc ruoät cuûa ta
Vöøa buïng laïi maïng chung
Bò voâ thöôøng tan hoaïi.
Long nöõ theo sau tìm
Caùc roàng ñeàu tuï taäp
Baûy ñaàu thaät duõng maõnh
Bò chim caùnh vaøng haïi.
Chö Thieân cuõng öu saàu
Loaøi ngöôøi cuõng nhö theá
Long nöõ cuõng saàu öu
Ñòa nguïc chòu ñau khoå.
Dieäu phaùp boán Ñeá naøy
Maø chaúng bieát nhö thaät
Coù sinh thì coù cheát
Chaúng thoaùt bieån soâng daøi.
Theá neân haõy khôûi töôûng

Tu caùc phaùp thanh tònh
Taát seõ lìa khoå naõo
Laïi chaúng bò taùi sinh.
Theá neân, caùc Tyø-kheo, haõy neân tu haønh töôûng voâ thöôøng, quaûng baù töôûng voâ thöôøng, seõ ñoaïn Duïc aùi, Saéc aùi, Voâ saéc aùi, cuõng ñoaïn kieâu maïn, ñoaïn taän voâ minh khoâng dö taøn.
Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy.
Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ñeä töû Toân giaû Muïc-lieân vaø ñeä töû Toân giaû A-nan, hai ngöôøi noùi chuyeän: –Hai chuùng ta ñoàng tuïng kinh xem ai hay hôn! Luùc aáy nhieàu Tyø-kheo nghe hai ngöôøi thaûo luaän, beøn ñeán choã Theá Toân, cuùi laïy, roài ngoài qua moät beân. Caùc Tyø-kheo baïch Theá Toân: –Nay coù hai ngöôøi baøn luaän: “Hai chuùng ta cuøng tuïng kinh xem ai hay!” Baáy giôø, Theá Toân baûo moät Tyø-kheo: –OÂng ñi goïi hai Tyø-kheo aáy ñeán ñaây. Tyø-kheo ñaùp: –Kính vaâng, baïch Theá Toân! Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, ñeán hai ngöôøi kia baûo hoï: –Theá Toân cho goïi hai thaày. Hai ngöôøi nghe Tyø-kheo noùi, lieàn ñeán choã Theá Toân, cuùi laïy roài ñöùng moät beân. Baáy giôø, Theá Toân baûo hai ngöôøi: –Caùc oâng ngu si! Caùc oâng thöïc coù noùi: “Chuùng ta cuøng tuïng kinh xem ai hay hôn.” khoâng?

Hai ngöôøi ñaùp: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân! Theá Toân baûo: –Caùc oâng coù nghe Ta noùi phaùp naøy: “Haõy cuøng caïnh tranh vôùi nhau chaêng?” Phaùp nhö theá ñaâu khaùc Phaïm chí? Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Chuùng con chaúng nghe Nhö Lai noùi phaùp naøy. Theá Toân baûo: –Ta khoâng thuyeát phaùp naøy cho Tyø-kheo, vì vaäy maø caùc oâng tranh hôn thua chaêng? Nhöng phaùp maø Ta thuyeát hoâm nay laø muoán coù ngöôøi ñöôïc haøng phuïc, coù ngöôøi ñöôïc giaùo hoùa. Tyø-kheo naøo luùc thoï laõnh phaùp, haõy nhôù suy nghó boán duyeân, xem coù töông öng vôùi Kheá kinh, A-tyø-ñaøm, Luaät khoâng? Neáu töông öng, haõy nhôù vaâng laøm. Baáy giôø, Theá Toân noùi keä: Tuïng nhieàu vieäc voâ ích Phaùp naøy chaúng phaûi hay Nhö ñi ñeám soá boø Chaúng thieát yeáu Sa-moân.8 Neáu tuïng taäp chuùt ít Nhöng thöïc haønh theo phaùp Phaùp naøy laø treân heát Ñaùng goïi phaùp Sa-moân.9 Tuy tuïng ñeán ngaøn chöông Khoâng nghóa ñaâu ích gì Chaúng baèng tuïng moät caâu Nghe xong ñaéc ñaïo ñöôïc.10 Tuy tuïng ñeán ngaøn lôøi Khoâng nghóa ñaâu ích gì Chaúng baèng tuïng moät nghóa Nghe xong ñaéc ñaïo ñöôïc.11 Daãu taïi baõi chieán tröôøng Thaéng ngaøn ngaøn quaân ñòch Töï thaéng mình toát hôn Chieán thaéng thaät toái thöôïng.12 Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, töø nay veà sau chôù neân tranh tuïng, coù taâm hôn thua. Vì sao theá? Haõy nghó haøng phuïc taát caû moïi ngöôøi. Neáu Tyø-kheo coù taâm hôn thua, taâm tranh tuïng nhau maø cuøng caïnh tranh thì phaûi laáy phaùp luaät maø trò. Tyø-kheo, vì theá haõy töï tu haønh. Hai Tyø-kheo nghe Phaät noùi xong, lieàn töø choã ngoài ñöùng leân, cuùi laïy Theá Toân saùm hoái:

8.
Cf. Dhp. 19.
9.
Cf. Dhp. 20.
10.
Cf. Dhp. 101.
11.
Cf. Dhp. 100.
12.
Cf. Dhp. 103.
–Töø nay veà sau, chuùng con khoâng laøm vaäy nöõa. Cuùi xin Theá Toân nhaän lôøi con hoái loãi. Theá Toân baûo: –Trong ñaïi phaùp, caùc oâng ñaõ chòu söûa loãi, töï bieát coù taâm caïnh tranh. Ta nhaän söï hoái loãi cuûa caùc oâng. Caùc Tyø-kheo, chôù neân theá nöõa. Nhö theá, caùc Tyø-kheo haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

Keä toùm taét:
Taêng thöôïng, toïa, haønh tích
Voâ tình, vöôøn quaùn, hoà
Voâ laäu, voâ töùc, thieàn
Boán laïc, khoâng tranh tuïng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.